

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Kinderombudsman
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Datum **22 JAN. 2013**
Betreft Kinderrechtenmonitor 2012

Kenmerk
J-3146139

Bijlage(n)
-

Geachte heer Dullaert,

Op 15 mei 2012 heeft u de eerste editie van de Kinderrechtenmonitor uitgebracht. In de Kinderrechtenmonitor worden aan de hand van onderzoeken en beschikbare cijfers de positie van kinderen in Nederland en de naleving van hun rechten, zoals opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), op een zestal domeinen weergegeven.

Nederland kent nu, naast de landelijke jeugdmonitor van het Centraal Bureau voor de Statistiek, een Kinderrechtenmonitor voor het verzamelen en analyseren van gegevens op nagenoeg alle terreinen waarop het IVRK betrekking heeft. Ik heb dan ook met waardering kennis genomen van de Kinderrechtenmonitor zoals door het VN Kinderrechtencomité wordt aanbevolen en constateer dat deze uniek is in Europa.

Ook in de Kinderrechtenmonitor wordt geconstateerd dat het in het algemeen goed gaat met Nederlandse kinderen en dat zij tot de gelukkigste kinderen van de wereld behoren. U uit wel uw zorgen ten aanzien van kwetsbare groepen kinderen. Hieronder ontvangt u mede namens de staatssecretarissen van Veiligheid en Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een reactie op uw grootste zorgen en risico's ten aanzien van de naleving van kinderrechten per domein.

Gezinssituatie en Alternatieve Zorg

U geeft aan dat er voldoende beschikbare opvang en voldoende aandacht moet zijn en dat plaatsing in een pleeggezin de voorkeur verdient.

Als er problemen met kinderen zijn in een gezin die niet thuis kunnen worden opgelost en een uithuisplaatsing noodzakelijk is, dan is pleegzorg de eerste keus. Pleegzorg is de opvangvorm die het dichtst bij de natuurlijke gezinssituatie blijft. Het is echter mogelijk dat de problematiek van een jeugdige zodanig is dat plaatsing in een pleeggezin niet toereikend is voor de hulpvraag, dan kan het kind in een residentiële instelling worden geplaatst.

U geeft aan dat onder toezicht gestelde kinderen recht hebben op een effectieve participatie in procedures met (juridische) ondersteuning.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Naar aanleiding van het onderzoek naar de rechtsfiguur van de bijzondere curator heeft u in juli 2012 een rapport aan de Minister van VenJ aangeboden. Op dit rapport is bij brief van 16 oktober 2012 separaat gereageerd. Daarin is ook de informele rechtsingang van kinderen meegenomen.

Kenmerk
J-3146139

U geeft aan dat u vindt dat de wachtlijsten korter moeten en de kinderen die moeten wachten op geïndiceerde zorg recht hebben op bescherming.

In opdracht van VWS heeft de Inspectie Jeugdzorg in 2012 onderzoek gedaan naar de veiligheid van kinderen op de wachtlijst¹. Het is bijzonder verheugend dat de inspectie in overwegende mate constateert dat de Bureaus Jeugdzorg (BJZ) en organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp op een adequate wijze omgaan met de risico's die jeugdigen kunnen lopen als zij moeten wachten op geïndiceerde zorg. Wel doet de inspectie een aantal aanbevelingen om jeugdigen die in vrijwillig kader wachten op jeugdzorg beter in beeld te houden. Over de nadere uitwerking van deze aanbevelingen ben ik in overleg met het IPO.

Op 7 januari 2013 heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie het parlement geïnformeerd over de landelijke cijfers jeugdbescherming². In deze brief wordt ondermeer nader ingegaan op de veiligheid van kinderen op de wachtlijsten.

Bescherming tegen Exploitatie en Geweld

U geeft aan dat de preventie en signalering bij kindermishandeling beter kan door de inzet van evidence-based preventieprogramma's.

De aandacht voor kindermishandeling van de afgelopen jaren heeft ertoe geleid dat mensen beter signaleren en meer melden. Dat heeft nog niet geleid tot een daling van het aantal slachtoffers. Daarom is in het Actieplan Kinderen Veilig preventie één van de drie belangrijke accenten. U wijst op de aansturende rol van de overheid om preventie en signalering te stimuleren en te onderzoeken hoe dit kan worden verbeterd.

De basis voor preventie ligt in een krachtige opbouw van het lokale jeugdbeleid. Via de ondersteuning van gemeenten bij de invoering van de decentralisatie zorg voor jeugd wordt dit aangepakt. In overleg met gemeenten en de kennisinstututen wordt een handreiking/digitaal dossier opgesteld over de aanpak van kindermishandeling en de rol van gemeenten. Tevens wordt met hen bekeken welke behoefte er is aan aanvullende acties bij en voor gemeenten. De inzet van evidence-based preventieprogramma's en overige interventies uit de databank van het NJi zullen hierbij een belangrijk ingrediënt zijn. Via ZonMw wordt geïnvesteerd in onderzoek van interventies op gebied van signalering en hulpaanbod (preventief en nazorg). Ook de resultaten van dit onderzoeksprogramma krijgen te zijner tijd een plaats in het digitale dossier voor gemeenten.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2012–2013, 31 839, nr. 255.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2012–2013, 31839 nr. 262.

U geeft aan dat het gebruik van meldcodes en deskundigheidsbevordering van professionals moet worden verbeterd.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Kenmerk
J-3146139

In oktober 2011 is het wetsvoorstel verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bij de Tweede Kamer ingediend. In het kader van de implementatie van de meldcode zijn e-learning modules en trainingen beschikbaar om professionals op te leiden in het signaleren van kindermishandeling en het doorlopen van de stappen van de meldcode. In het wetsvoorstel van de meldcode is opgenomen dat organisaties de kennis en het gebruik van de meldcode moeten bevorderen. Vanuit deze op handen zijnde verplichting is en wordt met de betrokken opleidingen het gesprek aangegaan welke stappen zij moeten en kunnen zetten om de (basis-)opleidingen goed toe te rusten voor de aankomende professionals.

U wijst op het evalueren van het gebruik van meldcodes. Het werken met een meldcode ondersteunt de signalering en het ondernemen van actie door de professional. Zoals eerder toegezegd zal VWS twee jaar na inwerkingtreding van de wet een quick scan laten uitvoeren, waarbij wordt gekeken naar het gebruik van de meldcode door professionals. Vijf jaar na inwerkingtreding van de wet vindt een evaluatie plaats. Verder zullen de inspecties van de betreffende beroepsgroepen er op toezien dat de organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren over een meldcode beschikken en hun medewerkers scholen. Dit jaar onderzoekt de Inspectie voor de Gezondheidszorg in hoeverre de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is geïmplementeerd binnen de medische sector³.

Het derde aspect dat door u wordt genoemd in het kader van preventie en signalering is de deskundigheidsbevordering van professionals. Hier lopen verschillende trajecten voor. Specifiek voor de jeugdzorgsector wordt veel geïnvesteerd in professionalisering, gericht op verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en werkveld, het bieden van een kader voor permanente educatie en reflectie, het invoeren van (wettelijk verankerde) beroepsregistratie, het werken volgens een beroepscode en het organiseren van tuchtrecht.

U vraagt bijzondere aandacht voor de werkwijze van de AMK's; de veiligheid van het kind moet voldoende worden bewaakt en er moet de garantie zijn dat meldingen met de hoogste prioriteit altijd direct en voortvarend worden opgepakt.

In de werkwijze van het AMK en BJZ is de veiligheid van het kind de eerste prioriteit. Wanneer een melding binnen komt wordt een filter gehanteerd met het oog op de veiligheid van het kind. Hoogste prioriteit wordt gegeven aan kinderen jonger dan twee jaar en in het bijzonder baby's jonger dan zes maanden, indien sprake is van fysieke mishandeling en indien sprake is van risicozwangerschappen⁴.

Er wordt aan de hand van het instrument LIRIC een risico-inschatting gemaakt. In het Casusoverleg Bescherming wordt met de Raad voor de Kinderbescherming standaard afgesproken wie verantwoordelijk is voor de veiligheid van het kind gedurende het Raadsonderzoek en wordt afgesproken of, en door wie, hulp ingezet en gecoördineerd wordt.

³ Door de KNMG is reeds in 2008 een meldcode kindermishandeling vastgesteld die leidend is voor deze beroepsgroep.

⁴ Zoals bij verslaafde moeders en verstandelijk gehandicapten.

Meestal gebeurt dit door de Toegang van Bureau Jeugdzorg. Bij acute ernstige gevallen kan binnen 24 uur gehandeld worden en zijn er afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming om een voorlopige ondertoezichtstelling te organiseren. De werkwijze van het AMK is vastgelegd in het protocol van handelen dat voor alle AMK's leidend is.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Kenmerk
J-3146139

U wijst ook op het belang van periodiek prevalentieonderzoek. Het kabinet vindt het van groot belang zicht te houden op de aard en omvang van kindermishandeling. Daarom is in het Actieplan Kinderen Veilig opgenomen dat ook in 2015 een prevalentieonderzoek uitgevoerd wordt. Daarbij zal gekeken worden op welke wijze en hoe uitgebreid dit opgezet moet worden. Hierin wil ik uw suggestie meenemen om te onderzoeken welke vormen van kindermishandeling een groter risico lopen om niet ontdekt of gemeld te worden en welke kind- of gezinsfactoren hiermee samenhangen. Daarnaast wilt u een onderzoek naar de kwaliteit en de effectiviteit van de onderzoeken en verwijzingen die naar aanleiding van meldingen bij het AMK uitgevoerd worden. De Inspectie Jeugdzorg houdt toezicht op de kwaliteit van het functioneren van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Naar aanleiding van het rapport van de Kinderombudsman zal in 2013 door de Inspectie Samenwerkend Toezicht Jeugd onderzoek worden verricht naar de behandeling van een melding door het AMK.

Met de instelling van de Taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik krijgt de aanpak van kindermishandeling een belangrijk impuls. De Taskforce bestaat uit deskundigen uit het veld die de aanpak van kindermishandeling hoog in het vaandel hebben staan. Ondersteund met een programmabureau zal de Taskforce een aanjagende rol vervullen richting partijen, een appèl doen op de samenleving en de uitvoering van het Actieplan monitoren. Op 20 november jl. heeft de Taskforce haar werkprogramma en monitor van het Actieplan gepresenteerd.

U geeft aan dat u beter cijfermatig inzicht wilt in de aanpak van kinderpornografie en u ondersteunt de aanbevelingen van de nationale rapporteur mensenhandel.

De aanpak van kinderpornografie is bij politie en OM inmiddels landelijk ingericht. Het aantal beschikbare rechercheurs voor het afhandelen van kinderpornozaken is verdubbeld naar 150 FTE. Tevens is met de politie de prestatieafspraken gemaakt dat eind 2014 het aantal bij het OM aangeleverde verdachten t.o.v. 2010 met 25% gestegen zal zijn (oplopend met 7,5% in 2012 en 15% in 2013). In deze procentuele stijging moet een focusverschuiving zichtbaar zijn van downloaders / kijkers kinderporno naar vervaardigers (en daarmee tevens verdachten van seksueel misbruik van kinderen) en verspreiders van kinderpornografisch materiaal. Meer zicht op en ontzetting van slachtoffers maakt onderdeel uit van deze focusverschuiving. Nadere informatie over de stand van zaken aanpak kinderpornografie is te vinden in de voortgangsbrief aan de Tweede Kamer⁵.

Kinderpornografisch beeldmateriaal wordt standaard geclassificeerd door politie en OM, onderdeel daarvan is ook de vaststelling van de vermoedelijke herkomst van het materiaal. In de strafrechtelijke aanpak van kinderpornografie wordt geen differentiatie op leeftijd gehanteerd. Artikel 240b Sr is leidend (alles tot 18 jaar is strafbaar). In reactie op de aanbevelingen uit het rapport kinderpornografie van de NRM heeft V&J samen met VWS aanvullende maatregelen in gang gezet. Het Actieplan Aanpak Kindermishandeling 2012-2016 vormt daarvoor het kader.

⁵ Brief over de aanpak van kinderpornografie van 2 oktober 2012, TK 2012-2013, 31015, nr. 81.

Vrijheidsbeneming en Jeugdstrafrecht

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Jeugd

U geeft aan dat de toepassing van het volwassenenstrafrecht op minderjarigen in strijd is met de kinderrechten.

Kenmerk
J-3146139

In het regeerakkoord is een adolescentenstrafrecht met een maximum voor jeugddetentie van twee jaar afgesproken. Het adolescentenstrafrecht beoogt bij het opleggen van een straf of maatregel een meer op de ontwikkelingsfase van de jeugdige of jongvolwassene toegesneden benadering mogelijk te maken. Zo zullen aan jongvolwassenen tot 23 jaar straffen en maatregelen uit het pedagogische jeugdstrafrecht kunnen worden opgelegd. Nu kent de Nederlandse wet deze mogelijkheid voor jongvolwassenen tot 21 jaar⁶. De in Nederland bestaande mogelijkheid om aan een jeugdige die ten tijde van het plegen van een delict de leeftijd van 16 tot 17 jaar heeft bereikt, een straf of maatregel uit het gewone strafrecht op te leggen, blijft in het beoogde stelsel daarbij behouden. Hierbij zal de ontwikkelingsfase van de jeugdige en de ernst van het misdrijf aspecten zijn die tot het opleggen van een straf of maatregel uit het gewone strafrecht aanleiding kunnen geven. De regering ziet hierin een belangrijk middel om te voorkomen dat het milde jeugdstrafrecht over de gehele linie disproportioneel zou moeten worden verzaamd. Het is tegen deze achtergrond dat het voorbehoud bij artikel 37 IVRK wordt gehandhaafd.

U vindt dat jongeren niet opgesloten kunnen worden voordat hun proces is begonnen, zonder dat er goed naar alternatieven is gekeken.

In reactie op het rapport "Een nachtje in de cel" van Defence for Children heeft de minister van VenJ zich op het standpunt gesteld dat hij centrale registratie van gegevens over minderjarigen in politiecellen wenselijk acht. Bij de vorming van nationale politie zal hieraan aandacht worden besteed. Het in die reactie aangekondigde uniforme beleid in voorzieningen en regelgeving ten aanzien van minderjarigen in politiecellen heeft zijn beslag gekregen in een landelijk protocol dat samen met Defence for Children is ontwikkeld. Het protocol is in concept gereed en kan na formele vaststelling in 2013 geïmplementeerd worden. Uitgangspunt in dit protocol is dat de minderjarige niet langer dan strikt noodzakelijk is dient te verblijven in een politiecellencomplex.

Daarnaast geldt in het Nederlandse jeugdstrafrecht ten aanzien van de voorlopige hechtenis het uitgangspunt 'schorsen, tenzij'. Bij jeugd wordt ongeveer 80% direct geschorst. Aan de schorsing worden door de Kinderrechter dan voorwaarden verbonden. Een van deze voorwaarden kan een locatie- of verbod zijn. In Nederland wordt de naleving van deze locatie- of verboden gecontroleerd door middel van elektronisch toezicht, al dan niet met een gps-systeem. In het wetsvoorstel adolescentenstrafrecht worden de mogelijkheden van het toepassen van elektronisch toezicht verruimd.

U uit uw zorgen met betrekking tot de effecten van justitiële documentatie.

Jeugdigen die op minderjarige leeftijd een strafbaar feit hebben begaan, moeten door de weigering van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) niet onnodig worden belemmerd in het vinden van een baan of het volgen van een opleiding.

⁶ Artikel 77c van het Wetboek van Strafrecht.

Bij het beoordelen van een aanvraag wordt altijd rekening gehouden met de leeftijd van de betrokkene, de ernst van het delict en de consequentie die het weigeren van een VOG heeft op bijvoorbeeld het opleidingsperspectief van de jongere. Als na een zorgvuldige afweging blijkt dat het risico voor de samenleving te groot is, wordt de VOG geweigerd. Onlangs heeft de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie bekend gemaakt dat de terugkijktermijn voor jongeren die een VOG aanvragen en nog geen 23 jaar zijn, behalve bij zeden- en zware geweldsdelicten, verkort wordt van vier naar twee jaar. Zij ondervinden minder lang last van strafbare feiten die zij op minderjarige leeftijd hebben gepleegd.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Kenmerk
J-3146139

Toereikende Levenstandaard

U geeft aan dat er meer bekend moet worden over de manier waarop zaken voor gehandicapte kinderen zijn geregeld en de manier waarop met hun rechten en belangen rekening wordt gehouden.

Het beleid is er op gericht dat kinderen met een handicap de kans moeten hebben om deel te nemen aan de samenleving. Gemeenten hebben daarin een speciale taak. De Wmo biedt de gemeente een kader om de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van burgers met beperkingen te bevorderen.

Het compensatiebeginsel, neergelegd in artikel 4 van de Wmo, houdt in dat de gemeente de plicht heeft om oplossingen te bieden aan burgers met beperkingen via het treffen van voorzieningen. Kinderen met een beperking hebben in het kader van de Wmo met name te maken met instanties van het preventief jeugdwerk (prestatieveld 2): 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.' Tevens maken kinderen met een beperking gebruik van de voorzieningen die geboden worden in het kader van de prestatievelden 5 en 6.

De Wet Wajong beoogt de arbeidsparticipatie van jonggehandicapten van 18 jaar en ouder zoveel mogelijk te stimuleren. Jonggehandicapten worden door middel van arbeidsondersteuning en inkomensondersteuning zoveel mogelijk geactiveerd. In de nieuwe Wajong, die vanaf 2010 van kracht is, staat arbeidsondersteuning en regulier werk voorop. Uitgangspunt is wat jonggehandicapten nog wel kunnen. Voor volledig en duurzaam jonggehandicapten biedt de Wajong alleen een inkomensondersteuning, zodat zij in hun onderhoud kunnen voorzien. De huidige Wajong is gericht op personen die geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn. Voorwaarde voor de Wajong is dat de (verstandelijke, psychische of lichamelijke) beperking al bestond voor de leeftijd van 18 jaar. De aanspraak op de regeling eindigt wanneer een persoon de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Eind 2011 maakten 216.000 mensen gebruik van de Wajong. Ca. 25% van hen werken, waarvan meer dan de helft bij een reguliere werkgever.

De uitvoering, thans het UWV, heeft diverse instrumenten om de arbeidsondersteuning van jonggehandicapten te bevorderen en indien nodig in maatwerk toe te passen, zoals de instrumenten van loondispensatie, begeleiding/jobcoach, de inzet van een re-integratietraject, subsidies voor werkplekaanpassingen en dergelijke. Daarnaast zijn voor werkgevers specifieke instrumenten beschikbaar, zoals een no-riskpolis en een premiekorting bij het in dienst nemen van een jonggehandicapte.

In het regeerakkoord van VVD en PvdA 'Bruggen slaan' zijn afspraken gemaakt over de invoering van een Participatiewet per 1 januari 2014. Deze Participatiewet bevat een aantal wijzigingen ten opzichte van het wetsvoorstel Werken naar Vermogen. Gehandicapte jongeren met arbeidsmogelijkheden komen dan onder de Participatiewet te vallen, die wordt uitgevoerd door gemeenten. De Wajong blijft alleen gelden voor jonggehandicapten zonder arbeidsmogelijkheden en voor het huidige bestand Wajong. De voorgenomen herbeoordeling voor jongeren die al een arbeidsongeschiktheidsuitkering (Wajong) hebben en de verlaging van de uitkering voor deze groep wordt geschrapt. Het kabinet ontwerpt een quotumregeling voor het in dienst nemen van arbeidsgehandicapten door grotere werkgevers.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Kenmerk
J-3146139

Tevens is in het regeerakkoord overeengekomen om het verdrag van de Verenigde Naties voor de rechten van gehandicapten te ratificeren, onder de voorwaarde dat hieruit volgende verplichtingen geleidelijk ten uitvoer kunnen worden gebracht.

U vraagt het kabinet de groep kinderen die leven in armoede (of daar tegen aan leunen) nauwlettend te volgen en verzoekt de overheid om inzichtelijk te maken of en zo ja, hoe het huidige kabinetsbeleid in tijden van economische crisis kinderen centraal stelt en speciale aandacht heeft voor kinderen die opgroeien in gezinnen met de laagste inkomens.

Onder verwijzing naar de verplichting voor de overheid om (indien daar behoefte aan is) te zorgen voor programma's gericht op materiële bijstand en ondersteuning, bent u benieuwd naar welke voorzieningen er bestaan vanuit de overheid en maatschappelijke organisaties om gezinnen hierbij te helpen en naar hoeveel kinderen hiervan gebruik maken.

Nederland kent gelukkig geen armoedecultuur. De verschillen tussen arm en rijk zijn in Nederland relatief klein. Het overgrote deel van de kinderen groeit niet op in armoede. De overgrote meerderheid (93%) van kinderen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen, leeft later van een inkomen boven dat niveau. Uit onderzoek blijkt dat maatschappelijke en arbeidsparticipatie van ouders essentieel is voor sociale insluiting van kinderen⁷. Het kabinet zet daarom (ook in de huidige economische omstandigheden) in op het bevorderen van de participatie van ouders. Bij maatregelen die de koopkracht beïnvloeden, heeft het kabinet aandacht voor een evenwichtige verdeling van de effecten en wordt de koopkracht van mensen met de laagste inkomens ontzien. De koopkracht van huishoudens met kinderen die een laag inkomen hebben is in het laatste decennium relatief sterk gestegen.

Armoedebeleid is primair een verantwoordelijkheid van gemeenten. In dit kader kunnen zij onder andere hun burgers aanvullende inkomensondersteuning bieden. Omdat het belangrijk is dat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen kunnen sporten, is in het Regeerakkoord afgesproken dat de subsidie aan Jeugdsportfonds Nederland verlengd en de Sportimpuls verhoogd worden. Ook worden de mogelijkheden voor een pas voor culturele, maatschappelijke en sportvoorzieningen verruimd. Daarnaast komt er in het armoedebeleid extra aandacht voor o.a. gezinnen met kinderen.

---

⁷ SCP, 2010, 2011.

Deze maatregelen maken deel uit van de in het Regeerakkoord afgesproken intensivering van het armoedebeleid, waarvoor in 2014 € 80 miljoen en vanaf 2015 structureel € 100 miljoen extra wordt vrijgemaakt.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

U geeft aan dat de positie van zwerfjongeren moet worden verbeterd en juist moet worden voorkomen dat jongeren gaan zwerven.

Kenmerk
J-3146139

Het thema zwerfjongeren is een speerpunt van de overheid. Er zijn op jaarbasis circa 8.000 zwerfjongeren. Zij hebben veelal te maken met een cumulatie van problemen. De verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opvang ligt bij de gemeenten. Met de beoogde decentralisaties van begeleiding en de jeugdzorg wordt beoogd gemeenten in staat te stellen ook voor zwerfjongeren een meer integraal beleid te voeren.

Er zijn de afgelopen periode verschillende handreikingen voor gemeenten ontwikkeld. Een handreiking voor een tel-onderzoek, een profielonderzoek door gemeenten en een handreiking voor gemeentelijk zwerfjongerenbeleid. Ook is voor de jaren 2012 en 2013 een ondersteuningsprogramma voor centrumgemeenten gestart; een stap vooruit. Daarbij kunnen gemeenten aan verbeterpunten van hun opvang voor zwerfjongeren werken en de opvang een stap verder brengen. De stap moet binnen drie maanden gerealiseerd zijn. Bij het bepalen van de concrete stappen worden de zwerfjongeren zelf betrokken. Om de participatie van zwerfjongeren zelf te versterken is in 2012 een subsidieaanvraag van Stichting Zwerfjongeren Nederland gehonoreerd voor onder andere United Voices (cliëntvertegenwoordiging). Ten slotte wordt het project Take Off ondersteund, een project waarbij de Federatie Opvang, Aedes en de Stichting Zwerfjongerenkleinschalige woonvormen voor zwerfjongeren stimuleren.

Onderwijs

U geeft aan dat de aandacht dient uit te gaan naar de manier waarop kinderen die extra zorg ontvangen bij het volgen van onderwijs, worden opgevangen in het reguliere onderwijs.

In de Kinderrechtenmonitor wordt nog uitgegaan van een bezuiniging van € 300 miljoen op passend onderwijs. Zoals u bekend is, is deze bezuiniging in het kader van het Begrotingsakkoord 2012 teruggedraaid. De middelen die op dit moment beschikbaar zijn voor extra ondersteuning binnen het regulier en in het speciaal onderwijs blijven ook in de toekomst beschikbaar.

Met passend onderwijs krijgen schoolbesturen een zorgplicht en komt de verantwoordelijkheid voor een dekkend aanbod voor extra ondersteuning te liggen bij de nog in te richten samenwerkingsverbanden passend onderwijs⁸. De invoering van de zorgplicht betekent een belangrijke verbetering voor ouders. Na aanmelding bij een school van een kind dat extra ondersteuning nodig heeft, heeft die school de taak om in een passend onderwijsaanbod te voorzien. Dit kan zijn op de school zelf of eventueel bij een andere school, als dat gezien de ondersteuningsbehoefte van het kind meer passend is. Ouders hoeven dus niet zelf meer te 'leuren' met hun kind. De zorgplicht is hiermee een belangrijk instrument in de aanpak van de thuiszittersproblematiek.

⁸ Wet passend onderwijs is op 9 oktober aanvaard door EK.

Of en in welke mate de invoering van passend onderwijs leidt tot minder speciaal onderwijs en meer extra ondersteuning in het regulier onderwijs is een keuze van die samenwerkingsverbanden.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

U adviseert OCW om de ontwikkelingen rond passend onderwijs nauwgezet te blijven volgen. Dit zal ook gebeuren. De Evaluatiecommissie Passend Onderwijs (ECPO) is gevraagd om hiervoor een kader te ontwikkelen.

Kenmerk
J-3146139

U concludeert dat de omstandigheden van het onderwijs in een justitiële jeugdinrichting (JJI) en de gesloten jeugdzorg zijn verbeterd. Aanbevolen wordt deze verbetering te borgen door meer toezicht, door voldoende variatie in opleidingsniveau en door meer aandacht voor de specifieke problematiek van deze jongeren.

De scholen die zijn verbonden aan een JJI of gesloten jeugdzorginstelling maken deel uit van het toezichtkader (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) van de Inspectie van het onderwijs. Hiermee moeten deze scholen voldoen aan de kwaliteitseisen die voor alle scholen gelden in het (v)so. De inspectie bezoekt deze scholen geregeld en per school worden de bevindingen beschreven in een rapport. Wanneer een school zwak/zeer zwak wordt bevonden, wordt het toezicht geïntensiveerd.

Om tegemoet te komen aan de verschillende behoeften van de jongeren voor wat betreft het soort opleiding of het niveau daarvan, werken scholen die zijn verbonden aan een JJI of gesloten jeugdzorginstelling samen met scholen voor regulier voortgezet onderwijs, om onderwijs te kunnen aanbieden dat past bij het niveau of de belangstelling van de leerling.

De aanbeveling dat deze jongeren betrokken zouden moeten worden bij het verbeteren van de aansluiting van de opleiding op hun niveau en de toekomstperspectieven, sluit goed aan bij het 'Focus op onderwijstraject' van de ministeries van VWS, OC&W en V&J om goede voorbeelden te verzamelen van de manier waarop het onderwijs in geslotenheid beter aansluit op het onderwijs na het verblijf in de instelling of inrichting. De gehele schoolloopbaan van de jongere komt hierbij in beeld, waarvan het toekomstperspectief en het opleidingsniveau van de jongere onderdeel uitmaken.

U vraagt aandacht voor de thuiszitters die geen hulp vanuit school ontvangen en kinderen die wachten op een plek in het speciaal onderwijs.

De thuiszittercijfers worden sinds schooljaar 2009/2010 meegenomen in de jaarlijkse leerplichtrapportage. Het kabinet is met u van mening dat een goed beeld van de verzuimcijfers essentieel is voor de bestrijding van schoolverzuim en het voorkomen van uitval. We blijven deze volgen. Onderzoeken laten zien dat een casus vaak complex en uniek is. Een aanpak gericht op probleemoplossing en constructieve samenwerking van de school met ouders, leerplichtambtenaar en andere betrokken instanties is essentieel om het kind weer op school te krijgen. Het ministerie van OC&W stimuleert samenwerkingsverbanden om tot een structurele regionale aanpak in de bestrijding van thuiszitters te komen. De invoering van passend onderwijs betekent bovendien een zorgplicht voor alle schoolbesturen om een passend aanbod voor iedere leerling te garanderen. Het aantal thuiszitters is een belangrijke indicator voor passend onderwijs, de Onderwijsinspectie houdt hierop toezicht.

Minderjarige vreemdelingen

Uw zorgpunten op het terrein van minderjarige vreemdelingen zien op kinderen die langdurig in Nederland zijn, in procedure of kinderen die zijn uitgeprocedeerd maar niet worden uitgezet en al lang in Nederland verblijven. Ook vraagt u aandacht voor de opvang en voorzieningen van minderjarige vreemdelingen in gezinslocaties en de vergunningsaanvragen van nareizende kinderen met het oog op gezinshereniging.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Jeugd

Kenmerk
J-3146139

Het vorige kabinet heeft een aantal voorwaarden voor gezinsmigratie aangescherpt die, anders dan in de Kinderrechtenmonitor wordt verondersteld geen betrekking hebben op minderjarige kinderen. Het wordt door de maatregelen niet moeilijker voor minderjarige kinderen om met hun ouders in Nederland te wonen.

De maatregelen, die per 1 oktober 2012 zijn ingevoerd houden in dat voortaan partners die naar Nederland willen komen gehuwd moeten zijn of een geregistreerd partnerschap moeten zijn aangegaan, dat de toelatingsmogelijkheid voor meerderjarige gezinsleden is afgeschaft, behoudens in humanitaire gevallen. Verder moet de referent minimaal een jaar legaal in Nederland hebben verbleven alvorens hij een aanvraag om gezinshereniging kan doen, zodat hij zelf voldoende ingeburgerd is om zijn gezinsleden bij hun inburgering te begeleiden. De belangen van kinderen in de toelatingsprocedure worden bovendien altijd getoetst in het kader van artikel 8 EVRM. Ook dat is met de nieuwe maatregelen niet veranderd.

In het regeerakkoord is voorzien in de totstandkoming van een regeling voor lang in Nederland verblijvende kinderen met een asielachtergrond. Deze regeling wordt op dit moment uitgewerkt. Voor de wijze waarop het kabinet uitvoering geeft aan het arrest van de Hoge Raad in de zaak Ferreira zij verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 25 oktober 2012⁹.

Voor wat betreft de problematiek rond nareis waarin de monitor aan wordt gerefereerd, wil ik verwijzen naar de brief van de minister van Immigratie, Integratie en Asiel aan de Kinderombudsman van 12 juli jl.

Slotbeschouwing

U doet aanbevelingen betreffende de invoering van een jeugd- en kindeffectrapportage bij wetsvoorstellen en jaarlijkse rapportage aan Tweede Kamer over de implementatie van kinderrechten in wetgeving, beleid en uitvoering.

Als partij bij het IVRK rapporteert de regering iedere vijf jaar aan het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève. In de rapportage wordt verantwoording afgelegd over de implementatie van het IVRK, wijzigingen in wetgeving en het gevoerde beleid op het gehele terrein van kinderrechten. Het kabinet kiest er voornamelijk voor te volstaan met deze verantwoordingssystematiek.

---

⁹ TK 2012-2013, 19 637, nr 1587

Zoals u bekend is, is op 4 juli 2012 de vierde periodieke rapportage inzake de implementatie van het IVRK naar de Tweede Kamer verzonden. In deze rapportage wordt uitgebreid ingegaan op de punten die in de Kinderrechtenmonitor aan de orde zijn.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd

Kenmerk
J-3146139

U heeft het Sociaal Cultureel Planbureau en de Universiteit Leiden in een vervolgoopdracht gevraagd advies te geven over hoe de Kinderrechtenmonitor in de komende jaren verder uitgebouwd kan worden. We zijn in een eerdere reactie ingegaan op de verzoeken aangaande cijfers en het inzichtelijk maken van procedures. Het CBS die dit jaar nog in het kader van de Landelijke Jeugdmonitor het Jaarrapport 2012 uit zal brengen, zal deze gegevens beschikbaar stellen aan het SCP ten behoeve van een toekomstige Kinderrechtenmonitor.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn